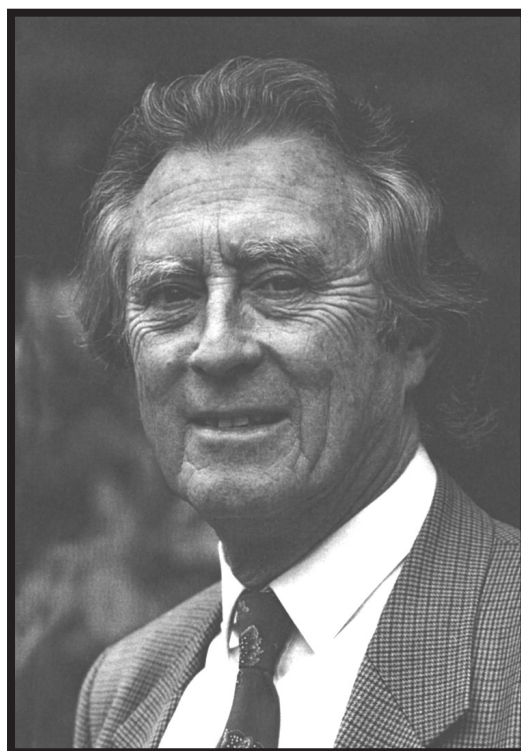

A
V V K
V

Huldenummer
Dr. med. Robert de Beule
Erevoorzitter VGV

Dendermonde 7 maart 1922
Antwerpen (Borgerhout) 22 augustus 2005

ADVERTENTIE

In Memoriam Robert de Beule

Met dit laatste nummer van de jaargang 2005 van ons tijdschrift "Periodiek" willen we hulde brengen aan onze oud-voorzitter, Robert de Beule, die op 22 augustus laatstleden schielijk overleed.

Tot het einde toe was hij begaan met het VGV, en het is bijna symbolisch dat hij bezweek in ons eigenste secretariaat. Want het VGV, dat was Robert de Beule. Hij was het boegbeeld en de bezieler van onze vereniging. Velen vereenzelvigden het VGV met Robert de Beule, en omgekeerd !

In dit speciaal nummer belichten wij de figuur van Robert de Beule dankzij bijdragen van talrijke vrienden uit de diverse verenigingen waarvan hij niet alleen lid was, maar meestal ook in de loop der jaren een vooraanstaande rol vervulde. Hierdoor wordt nog maar eens geïllustreerd hoe veelzijdig die man wel was !

Hij was een cultuurmens, Vlaams voortrekker en arts. In het VGV werden deze drie passies samengebracht, en door zijn organisatietalent en bevlogenheid konden generaties VGV-leden van deze synergie profiteren. Terecht was hij dan ook algemeen secretaris, hoofdredacteur van "Periodiek" en ook twee periodes voorzitter.

Ikzelf ben pas in de jaren '90 in het VGV gestapt, zodat ik de hoogtepunten van groots opgezette culturele manifestaties niet persoonlijk meemaakte. Ook de sfeer tijdens door hem geleide groepsreizen naar exotische bestemmingen als Zuid-Afrika, Peru of China, kon ik niet opsnuiven.

Maar ik vergeet nooit het bezoek aan de Floris Jaspers retrospectieve in Oostende in februari van dit jaar. In zijn onnavolgbare stijl liep hij weer twintig meter achter de groep aan, corrigeerde voortdurend de gids, trok aan onze mouw om ons naar een verdoken kunstwerk te loodsen, en maakte door persoonlijke anecdotes over een bepaald schilderij of kunstenaar die namiddag voor mij en mijn dochter zoveel boeiender.

Dat was Robert ten voeten uit. Zo zal ik hem altijd herinneren.

Jan Van Meirhaege
voorzitter

Een levensverhaal van wijlen Dr. Robert de Beule.

De persoon Dr. Robert de Beule was zo complex en zijn activiteiten zo veelzijdig dat het bijna onmogelijk is zijn leven in een kort bestek te schetsen.

Robert werd geboren te Dendermonde op 7 maart 1922. Toen hij 8 jaar oud was, verhuisde de familie naar Mortsel en van dan af speelde zijn leven zich af in de Antwerpse regio. Hij volgde de grieks-latijnse humaniora aan het Koninklijk Atheneum van Antwerpen - jarenlang een bakermat van vele vlaamsgezinden - en trok, toen het land door Duitsland bezet werd, naar de Gentse Universiteit om er geneeskunde te gaan studeren. Figuren met een Vlaamse reflex als de Professoren Corneel Heymans en Carlos Hooft, maar ook Leon Elaut, Reimond Speleers en Adriaan Martens zullen zijn keuze wel mede bepaald hebben. De veelzijdigheid van de jonge student uitte zich in een brede interesse ook voor geschiedenis, kunst en literatuur in het bijzonder. Zo volgde hij colleges bij Prof. Frank Baur (nederlandse literatuur) die een goede vriend en vertrouweling werd van Rob. Als jonge knaap was hij lid van de Vlaamse Jeugdbeweging en als student bleef zijn interesse bestaan voor alles wat te maken had met de dietse gedachte en de vlaamse ontvoogdingsstrijd, ook tijdens de verwarrende oorlogsjaren. Hij verklaarde ooit zelf: *"ik heb mij plicht-bewust, maar ook doelbewust ingezet voor idealen uit mijn jeugd en studentenjaren"*. Het einde van de duitse bezetting, dat gepaard ging met een brutale repressie leidde een periode van verdachtmakingen in. Ook aan de Universiteit van Gent bestond er een ware heksenjacht tegen elke vorm van vlaamsgezindheid, zelfs op het louter culturele vlak.

Het klimaat in Gent was voor Rob niet meer te verdragen, en hij week uit naar Zwitserland, waar hij aan de Université de Genève zijn doctoraatsstudies in de geneeskunde voltooide.

Hij behaalde aldaar in 1949 het "Certificat d'Etudes Médicales" dat gevolgd werd door een "doctorat en Médecine met een proefschrift: "Le traitement de la tuberculose par le P.A.S."

Zijn richting was gezet en hij specialiseerde zich verder in de Pneumologie aan de Universiteit van Genève - waar hij bekend stond als "le petit belge"-, in dienst van Prof. Jadassohn, de stichter van de International Association of Allergology and Clinical Immunology". Als secretaresse van Prof. Jadassohn was daar ook werkzaam Mademoiselle Madeleine Wenger. De interesse van Rob voor de allergologie ging gepaard met een stijgende belangstelling voor Madeleine, en na nog een stage in het bekende sanatoriumkuuroord Leysin, huwden Rob en Madeleine te Genève op 20 mei 1950. In de daaropvolgende jaren zullen drie zonen in het gezin geboren worden, dat thans 10 kleinkinderen telt.

Na het einde van zijn specialistische opleiding scheen een schitterende toekomst weggelegd in Zwitserland, maar toch besloot het jonge paar in 1952 terug te keren naar Vlaanderen en naar Antwerpen in het bijzonder.

Rob was na zijn terugkomst voor een tijd werkzaam als longarts in de Universitaire Sint-Raphaelklinieken te Leuven (Prof. Dr. van Goitsenhoven en Prof. Josué Vandenbroucke) waar hij in de plaats kwam van de pas overleden Dr. Vliebergh en nadien werd opgevolgd door Prof. Dr. Gyselen. Nadien was hij werkzaam in

Antwerpen in het Stappaerts-gasthuis, toenmalige kliniek voor longziekten, waar alle medische documenten nog in het Frans werden opgesteld. Gewettigde kritiek hierop door Dr. de Beule werd niet in dank aanvaard, wat ook het einde betekende van Robs aanwezigheid in die instelling.

Ondertussen had hij een privé-praktijk geopend voor Pneumologie en Allergologie die zijn volledige geneeskundige activiteit in beslag zou nemen en die hij is blijven uitoefenen tot op zijn sterfdag.

In 1958 betrok hij met zijn gezin de mooie villa "Ter Berken" aan de Beukenlaan te Antwerpen. De rusteloze Rob had daarbij nog voldoende energie voor vele neven-activiteiten.

Samen met dr. Jamar en Dr. Radermecker stichtte hij de Belgische vereniging voor Allergologie en Klinische immunologie en bleef jarenlang voorzitter van de werkgroep der Vlaamse Allergologen die de jaarlijkse prijs Dr. R. de Beule uitlooft. Als dusdanig was hij de baanbreker van de medische specialiteit Allergologie en van de cursus Allergologie en Klinische immunologie aan onze universiteiten.

Hij was voorzitter van de vakgroep Pneumologie van het V.B.S. en van de erkenningscommissie Geneesheren-Specialisten Pneumologie bij het R.I.Z.I.V. Samen met Dr Robert ("Max") Roosens en Dr. Marcel De Brabanter stichtte hij het A.S.G.B. Hij was actief in de maatschappij ter bevordering van de geneeskunde en in de oprichting van het V.V.M.V., dat hij als de verdere evolutie van het VGV zag in de toekomst. Hij was de bezieler van het Vlaams Aktiecomitee voor Volksgezondheid dat mede het autonome Rode-Kruis Vlaanderen heeft helpen tot stand brengen. Men kan zijn naam terugvinden bij de stichting van het Aktiecomitee voor een Vlaamse Sociale Zekerheid en in de vakgroep Grensoverschrijdende geneeskunde van het A.N.C. En de lijst is nog niet af.

- Erevoorzitter van de Floris en Oscar Jespersstichting.
- Ondervoorzitter van het Instituut voor Amerikanistiek.
- Ondervoorzitter van de Vrienden van het Etnografisch Museum.
- Medestichter van het V.V.A. Antwerpen.
- Provinciaal voorzitter van het A.N.Z.
- Voorzitter Verbond Vlaamse Cultuurverenigingen van Antwerpen
- Ondervoorzitter Nonnius, vereniging voor geschiedenis van de geneeskunde Antwerpen
- Voorzitter Orde van den Prince afdeling Middelheim.
- Hij was ook lid van de periodieke pers en ondervoorzitter van de Vlaamse Journalistenvereniging.
- Hij doceerde ook vele jaren aan een Antwerpse Hoge School.

Zijn grootste verdienste ligt, volgens mij in zijn werking in het VGV, waarvan hij lid werd in 1952 en sedertdien tot aan zijn afsterven een bestuursfunctie heeft waargenomen. Hij was o.m. voorzitter in de periode 1969-1974 en 1986-1992, maar bleef steeds actief in de beheerraad. Met recht en reden mocht hij de titel erevoorzitter voeren. Op alle congressen en symposia door het VGV ingericht heeft hij zijn stempel gedrukt. Bij alle persconferenties en bij alle moties was hij daadwerkelijk betrokken, in de strijd voor gelijkberechtiging van de Vlaamse arts, maar vooral om de Vlaamse patiënt in zijn rechtmatige eisen te steunen. Vooral het ledenblad "Periodiek" ging hem ter harte en een "Periodiek" zonder de ongeëvenaard boeiende, met persoonlijke attenties doorspekte artikels en boekbesprekingen, zowel

over kunst als over geschiedenis, geschreven door de legendarische "R.d.B." was eenvoudig ondenkbaar.

Na het overlijden van zijn vriend Dr. Pairon nam hij de hele culturele activiteit van de vereniging op zich. Zo organiseerde hij wetenschappelijke en culturele reizen naar China, Mongolië en Tibet maar ook naar Zuid-Afrika en Peru waarvan de indrukken onvergetelijk zijn gebleven bij de deelnemers. Het aantal musea-bezoeken in binnen- en buitenland die hij organiseerde en begeleidde zijn niet te schatten. Vooral de tweejaarlijkse museumbezoeken aan de Villa Hügel in Essen (Duitsland) waren een hoogtepunt in het cultureel leven van het VGV. Ook als melomaan was hij, en reeds van jongsaf, regelmatig aanwezig in de opera en in onze concertzalen. Deze gedreven gepassioneerde zoeker naar schoonheid en cultuur en naar voortdurende uitbreiding van zijn kennissenkring noemde zich vriend van een hele pleiade kunstenaars, auteurs, publicisten en de meest voor- aanstaanden in onze samenleving. Allen werden geraakt door het enthousiasme en de brede culturele interesse van Rob.

Zijn aanstelling als Europees Eresenator was dan ook volledig gewettigd. Men kan zich de vraag stellen: "hoe kon hij dat allemaal voor mekaar krijgen?" Hij verklaarde zelf eens: "ik heb steeds hard gewerkt, maar ook een grote ordening nagestreefd in al mijn activiteiten, met een praktische werkregeling, maar ook met grote motivatie". Ongetwijfeld kon hij steunen op de belangeloze medewerking van zijn echtgenote Madeleine, die van een franstalige Genèveoise een overtuigde Vlaamsgezinde was geworden. Het noodlot heeft gewild dat hij bezweken is op de zetel van het VGV op 22 augustus 2005: een tragische maar betekenisvolle gebeurtenis.

Dr. Rob de Beule en Dr. Raymond Lenaerts in 1992.

Op maandag 29 augustus 2005, een zonnige augustusdag, hebben wij afscheid genomen van Rob in het eeuwenoude kerkje van Sint Benedictus te Mortsel, waar vele vrienden en vele medestanders van het VGV hem een laatste groet kwamen brengen.

In een afscheidsrede op het einde van de kerkelijke plechtigheid had ik de gelegenheid te herinneren aan de idealen van deze bewogen en gedreven man; Vlaanderen, Dietsland, de Nederlanden.

Op de tonen van het ontroerende "gebed voor het Vaderland" hebben wij Rob ten grave gedragen. Een hoofdstuk in het VGV is met hem afgesloten, maar wij die achterblijven hebben de rangen gesloten.

Zijn lichtend voorbeeld zal ons blijven inspireren. . .

Dr. Raymond Lenaerts
Oud-voorzitter

In memoriam Dr. Robert de Beule

Het plotse en geheel onverwachte heengaan van collega Robert de Beule op 22 augustus ll. heeft me, zoals vele anderen, echt verrast. Door drukke congresdagen in de week van de begrafenisplechtigheid was het me niet gegeven aanwezig te zijn op de piëteits- en huldevolle begrafenis die plaatsvond op maandag 29 augustus. Deze berichtgeving viel me des te pijnlijker omdat ik een paar weken tevoren hem nog welgezind, uitbundig en zeer actief debatterend zoals hij altijd was, had mogen ontmoeten op een gemeenschappelijke Vormingsdag georganiseerd door het Ministerie van Volksgezondheid ter promotie van Evidence Based Medicine in de geneeskundige praktijk. Zo was inderdaad collega Robert de Beule, immer present aan de spits van de op de praktijk gerichte klinische geneeskunde in ons Vlaams land aan wier geestelijke promotie, ontvoogding en medische ontwikkeling hij sinds een halve eeuw reeds aan de bakermat stond. Bij de strijd ter bevordering van de echte zuiver Vlaamse gezondheidsbelangen werd zijn scherpe geest en rake pen bij iedere omwenteling in de Belgische wetgeving bij de opeenvolgende gewestuitbreidings-bevoegdheden zeer ernstig gewaardeerd, zij het ook uit een zekere hoek terecht gevreesd. Hij is dan ook als actieve spil niet weg te denken uit de zich voorgedane omwentelingen van de Belgische geschiedenis in de laatste kwart eeuw. Nooit schaamde hij zich, vaak echt onstuimig, tussen te komen ook wanneer dit door bepaalde politici niet altijd in dank werd afgenomen. Voorzichtig debatteren voor een steeds rechtvaardiger verdelen van de te verstrekken landelijke bevoegdheden en aanstellingen, paste niet bij de openheid, oprechtheid en gelijkheidszin van zijn karakter waarmee Robert steeds zijn eisen naar voor bracht.

Onze eerste ontmoeting en kennismaking dateert reeds van in het begin van de zestiger jaren van de voorbije eeuw ter gelegenheid van de door verschillende vlaamse geneeskundige kringen georganiseerde ontmoetingsdagen. Hij was bezorgd om Vlaamse artsen die één of andere officiële activiteit in het land waarnamen dichter bij mekaar te brengen rondom zijn gemeenschappelijk initiatief Periodiek, welke hij als nieuwsbrief van het Vlaams Geneeskundigenverbond poogde te stofferen - en met welk succes ! - en dat ter progressieve ontvoogding van de toenmalig in het Vlaamse land eerder overheersende franstalig zich uitende artsen. Vanaf den beginne toonde hij zich in die jaren duidelijk wars van alle compromissen en bereidheid om de franstaligheid in onze gewesten onmeedogend te keer te gaan. Hij was dan ook later een begrijpelijke voorvechter voor de billijke oplossing van het probleem van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde waarvan het intussen spannend politiek dossier over de taalgrens nog eens de noodzakelijkheid zeer nuchter maar onaflatend, onverbiddelijk naar voor brengt.

Naast de inspanningen en tussenkomsten die hij als arts aanwendde om zijn specialisme, de allergologie, een plaats te gunnen als "bijzondere bevoegdheid" in het kader van de grote kliniek van de inwendige geneeskunde en vooraf dan wel aanvaard in de schoot van de "moeder" de pneumologie, deed zijn grote persoonlijkheid zich wel bijzonder gelden op het algemene culturele vlak. Door zijn steeds voorhanden bijdragen in Periodiek en met de regelmaat van een klok aldus om de twee maanden toegestuurd aan de geneesheren en andere abonnees toonde hij zich vooral als een duidelijk geëmancipeerde Vlaming op een echt algemeen cultuurvlak in de breedste zin van het woord. De kunst was zijn maîtresse - buiten zijn artsenberoep - zoals hij nog zelf spontaan uiteenzette op de 80ste Jubileumviering

van het Vlaams Geneesherenverbond te Brugge - maar dan wel in de meest brede zin ervan, én beeldhouwkunst én schilderkunst én muziek én boekdrukkunst én literatuur én bouwkunde én geschiedenis én etnografie én . . .

Jarenlang heeft hij dan ook de abonnees van het tijdschrift Periodiek niet alleen schriftelijk maar ook mondeling uitgenodigd, actief en persoonlijk of in familie deel te nemen aan de zeer talrijke activiteiten die zich op de genoemde terreinen tijdens de eeuwwende in onze "lage landen" meer en meer intens verspreidden en dit steeds na voorbereidende deskundige informatieverstrekking. Bij deze algemene ongewone expansie tot in de verre landen en vooral tot in de ontwikkelingslanden toe vond hij zijn belangenloze interesse om dit alles in zijn boeiende bijdragen tot ons te brengen, daarmee telkens maar zonder vertoon het bewijs leverend van de rijke ondergrond van zijn diepmenselijkheid en van zijn immense cultuur.

Het was dan ook iedere maal een echte weelde voor de geest zijn aldus tweemaandelijks overgemaakte boodschappen en kondgevingen te lezen en - waarom niet? - zelfs nog eens te herlezen om te genieten van de kennis van deze zeer uitgebreid gevormde Mens. Door deze rijkdom van activiteiten was hij dan ook flink geïntroduceerd bij de initiatiefnemers van dergelijk plaatselijke zowel als landelijke internationale cultuurinitiatieven. Begrijpelijkerwijze met al deze persoonlijke mogelijkheden was hij dan ook sociaal een echt uitzonderlijk boegbeeld.

Een schoon figuur, dapper, rechtlijnig, onbuigzaam is nu heengegaan, een vaandeldrager is verdwenen !

Ik ben er van overtuigd dat de diepste en intiemste wens van de betreurde afgestorvene er in bestaat een opvolger uit te nodigen en verder aan te zetten om het door hem begonnen en niet meer tot stuiten te brengen ontvoogdigingsmechanisme te beëindigen, zowel enerzijds in de geneeskunde in Vlaanderen als anderzijds in de kunstwereld ten onzent. Zulk een wezen en persoonlijkheid zal zeker uit de echte kring van intieme vrienden rondom Periodiek geschaard moeten opstaan om de strijd van de echt volledige zelfstandigheid, die immers nog altijd niet volwaardig bekomen is, met succes deze maal echt te beëindigen.

em. Prof. Dr. G. Verdonk
Oud-decaan UGent
Oud-voorzitter en lid van de Koninklijke
Academie voor Geneeskunde van België

Robert de Beule, flamingant in en buiten het VGV

Wanneer 's maandags 11u30 mijn telefoon rinkelde, was ik zo goed als zeker dat het Robert de Beule was vanuit het VGV-secretariaat om de gebeurtenissen van de voorbije week te bespreken.

Ik leerde hem kennen tijdens een VGV-vergadering te Lier op 12 oktober 1985, waar een thema werd behandeld dat me toen in het bestuur van de Vereniging van Vlaamse Professoren te Leuven ook bekommerde: de financiële achterstelling van het Vlaams universitair onderwijs en onderzoek (1, 2).

Voor de periode vóór 1985 ben ik uitsluitend aangewezen op de archieven, waaruit ik opmaak dat het VGV startte in 1922 - ook het geboortjaar van Robert de Beule - onder de naam Algemeen Vlaams Geneesherenverbond (AVGV) (3), met als doelstellingen de beroeps- en culturele belangen van de Vlaamse geneesheren te behartigen en op sociaal gebied mee te werken aan de gezondmaking van het Vlaamse volk; ik las er ook dat Robert VGV-lid was vanaf 1952 en voorzitter van 1969 tot 1974. Hij zou later het VGV nogmaals leiden van 1986 tot 1992 (4,5,6,7) en bleef bestuurslid tot aan zijn overlijden.

Robert de Beule was een duizendpoot: het zou bijna gemakkelijker zijn de flamingantische verenigingen en comités op te noemen waarin hij niet actief was dan diegene waarin hij dat wél was, en die al of niet een band hadden met het VGV (2,5,8,9,10).

Robert was van 1960 tot 1978 voorzitter van het Vlaams Aktiecomitee voor Volksgezondheid (VAKV), dat in 1960 werd opgericht en heel wat resultaten bereikte (11,12). Samen met Prof. Herman Van de Voorde, Prof. Omer Steeno en Senator Robert Vandezande, ijverde hij er voor een rechtmatige Vlaamse vertegenwoordiging in ministeries en parastatalen, voor de splitsing van de erkenningscommissies voor geneesheren-specialisten, voor het gebruik van het Nederlands in de Brusselse ziekenhuizen en voor de splitsing van het unitaire Rode Kruis (8,10,11).

In 1957 was reeds een "Aktiecomitee Rode Kruis" opgericht onder de leiding van Dr. Karel Goddeeris (2). De actie van dat comité werd verder gezet door het VAKV en leidde in 1969 tot de splitsing van het unitaire Rode Kruis. Zo ontstond het "Rode Kruis Vlaanderen" met de medewerking van o.a. Marcel Thienpont, Dr. E. Mattelaer en Carl Vandekerckhove (9,11,13).

Onder druk van het VAKV en met de medewerking van minister Jos Custers en Dr. Piet De Schouwer werden in 1961 de unitaire erkenningscommissies voor geneesheren-specialisten gesplitst in een Nederlandstalige en Franstalige Kamer (2,9).

Op initiatief van het VAKV werd in 1967 een doorlichting van de taaltoestanden in de Brusselse ziekenhuizen georganiseerd door de studiegroep "Mens en Ruimte" (11). Uiteindelijk leidden deze acties tot de oprichting van het VUB-ziekenhuis te Jette (9). Vermelden we nog dat Robert de Beule algemeen ondervoorzitter was van het Verbond der Vlaamse Academici (VVA), dat hij in 1960 het Verbond van

Vlaamse Cultuurverenigingen van Antwerpen (VVCA) heropstartte, dat hij voorzitter was van de Provinciale afdeling van het Algemeen Nederlands Zangverbond (ANZ), en dat hij medeoprichter was van het Algemeen Syndicaat van Geneesheren van België (ASGB) (8).

Voor de periode na 1985 - het jaar waarin ik Robert leerde kennen - kan ik niet alleen getuigen op basis van documenten doch ook uit eigen herinneringen en ervaringen. Zijn belangstelling cirkelde rond de communautarisering van het onderwijs, de zorg voor de Nederlandse taal, de communautarisering van de Sociale Zekerheid (SZ) met op de eerste plaats de gezondheidszorgen, de rechten van de Vlamingen te Brussel, de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland en de samenwerking van Vlaanderen met andere volkeren op Europees en wereldvlak. Rond deze thema's voerde hij actie vooral binnen het VGV doch ook gedeeltelijk in actiecomités buiten het VGV.

Laten we niet vergeten dat de culturele autonomie, die in 1970 werd verworven, niet onmiddellijk gepaard ging met de toewijzing van de bevoegdheid over het onderwijs aan de Vlaamse en Franse Gemeenschap. In dat licht ging de reeds vermelde VGV-vergadering op 12 oktober 1985 te Lier door, mede door Robert georganiseerd, waarin Senator Rik Vandekerckhove en Frans van Nieuwenhove het woord voerden over de financiële achterstelling van Vlaanderen in het universitair onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (1). De communautarisering van het onderwijs werd afgedwongen in 1988 en op 22 april 1989 richtte Robert te Leuven een evaluatie-vergadering door het VGV in: "De financiering van het Vlaams universitair onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek vóór en na het regeerakkoord" met als sprekers Rector Freddy Adams, Minister Hugo Schiltz en ikzelf (14). Robert leidde in: "De meeste jongeren, die nu universiteit lopen of een loopbaan opbouwen, kunnen zich wel niet voorstellen hoe de Vlaamse Beweging aan de weg heeft moeten timmeren om tot normale toestanden in ons land te komen". (2)

Als VGV-voorzitter ijverde Robert voor het behoud van het Nederlands in het universitair onderwijs tegen het oprukkende Engels. Toen Onderwijsminister Coens een voorontwerp van decreet had neergelegd, schreef Robert hem namens het VGV-bestuur een brief waarin hij het behoud van het Nederlands met vuur verdedigde op basis van het argument dat genuanceerde kennisoverdracht best in de moedertaal gebeurt en op basis van het sociaal argument: "De miljarden subsidies die de Vlaamse Gemeenschap aan onze universiteiten en hogescholen, alsmede aan het wetenschappelijk onderzoek spendeert, mogen niet dienen om een volksvreemde elite te vormen" (15). In aansluiting hiermee schreef hij alle Vlaamse parlementairen aan op 27 februari 1991 om zijn argumenten bij Minister Coens kracht bij te zetten (16). Tenslotte richtte hij op 15 juni 1991 te Leuven een symposium over dat thema in met als sprekers Prof. Yvan Vanden Berghe, Prof. Boudewijn Bouckaert, Prof. Jozef Devreese en ikzelf (17,18).

Robert de Beule was ervan overtuigd dat de toewijzing van de gezondheidszorg met inbegrip van de ziektekostenverzekering noodzakelijk was om een eigen Vlaams gezondheidsbeleid te kunnen voeren. Reeds in april 1989 schreef hij namens het VGV: "Daarom moet het ministerie van volksgezondheid met het RIZIV en de mutualiteiten zeker gefederaliseerd worden in een volgende staatshervormingsfase" (2). Samen met Dr. Frans Devos, voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Ziekenfondsen (VVZ), organiseerde hij op 14 september 1989 te Brussel over dat onderwerp een persconferentie, die heel wat weerklank vond in de media tot in de radio en op de TV, dankzij de medewerking van o.a. Dr. André Lermiaux en Dr. Robrecht Vermeulen (19,20,21). Robert was mede-organisator van een petitie voor o.a. een eigen Vlaamse SZ (22) en mede-organisator van de betoging van

het "Aktiecomitee Vlaanderen '90" op 6 mei 1990 te Brussel voor onder meer dezelfde eis (19).

Mede onder zijn impuls gaf het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) op 7 november 1991 te Brussel een druk bijgewoonde persconferentie over de communautarisering van de SZ, waarop het OVV-standpunt "Sociale zekerheid: een niet-federale bevoegdheid" werd voorgesteld (20,23,24,25,26).

Op 6 december 1995 richtte hij mee het Aktiecomitee voor een Vlaamse Sociale Zekerheid (AK-VSZ) op (20) en tijdens de meeting van dat comité in DeSingel te Antwerpen op 10 maart 1996 bracht hij de boodschap van het VGV: "Wij wensen dat de bevolking van Vlaanderen een goede en betaalbare geneeskunde geniet, aangepast aan de noden en de behoeften van onze patiënten... Daarom eisen wij de defederalisering van de gezondheidszorg om Vlaanderen een nieuw medisch gelaat te bezorgen!" (27). Tijdens het VGV-symposium op 23 juni 2001 in "De Schelp" te Brussel met als thema "Welke geneeskunde willen wij in Vlaanderen?" nam hij ondanks zijn leeftijd de taak op zich verslaggever te zijn van de discussiegroep "Extra Muros Specialisten" (28) en tijdens het VGV-symposium op 14 september 2002 op dezelfde plaats met als thema "Integratie van preventieve en curatieve geneeskunde - Naar een Vlaams gezondheidsbeleid" stond hij er terug voor het verslag van de discussiegroep "Welke krachten houden de integratie nog tegen?" (29)

Robert de Beule was één der stichtende leden van het Verbond van Vlaamse Medisch-Wetenschappelijke Verenigingen (VVMV), dat opgericht werd onder impuls van VGV en de stuwende kracht van Dr. Karel Seghers op 27 februari 1993 te Brussel (30) met als doelstellingen: de contacten tussen de Nederlandstalige wetenschappelijke verenigingen bevorderen, het Nederlands ondersteunen in de medische wetenschappen en gesprekspartner zijn voor de overheden en andere organisaties die betrokken zijn bij overleg en besluitvorming in de gezondheidszorg (31).

De voornaamste resultaten van de actie voor de splitsing van de gezondheidszorg is de invoering van de Vlaamse zorgverzekering en het bespreekbaar maken van de splitsing van de SZ in het algemeen en van de gezondheidszorg in het bijzonder; het VVMV zal pas voluit zijn rol kunnen spelen na die splitsing.

Ook na 1985 zette Robert de Beule zijn actie voor de rechten van de Vlamingen te Brussel, en meer bepaald voor het wegwerken van de onrechtvaardige taaltoestanden in de Brusselse ziekenhuizen, verder. Mede door zijn toedoen werd in 1990 het initiatief genomen om over dat onderwerp een enquête te organiseren, die gepubliceerd werd door de Brusselse Gewestministers op 28 januari 1993 (32). Hoewel de studie ondermaats was, toonde ze net als de vorige (9) duidelijke taalkundige tekortkomingen aan in de opvang van de Nederlandstalige patiënten, doch die aspecten werden door Minister Chabert geminimaliseerd. Als reactie daarop werd, mede onder impuls van Robert, door meerdere Vlaamse verenigingen te Brussel op 17 februari 1993 het "Overlegplatform Vlaamse Gezondheidszorg - Brussel" opgericht (32). Op 30 oktober 1995 volgde dan de Beleidsbrief "Vlaanderen en zijn hoofdstad Brussel, Bouwen aan een leefbaar Brussel waar iedereen zich thuis voelt", met beleidsprioriteiten 1995-1999 door Minister Anne Van Asbroeck; de commentaar van Robert de Beule was kort: Sedert 1960 heb ik de droevige eer mij intensief met dit probleem bezig te houden. Tot mijn grote ontgoocheling zonder resultaat !!... Het werkdocument over Brussel is zeker erg interes-

sant, maar wat zal men van deze mooie beloften weer terecht brengen?" (12).

Dat Robert de Beule begaan was met samenwerkingsvormen tussen Vlaanderen en Nederland was niet alleen gekend door de leden van de Orde van den Prince, waarvan hij lid was. Hij lag mede aan de basis van de VGV-enquête, die in samenwerking met het Algemeen Nederlands Congres werd georganiseerd in 1988-89, over de Vlaamse wetenschappelijke verenigingen en hun verhoudingen tot de gelijkwaardige Nederlandse verenigingen. Hij commentarieerde: "Moge publicatie van deze gegevens en de lijst van de verenigingen er toe bijdragen dat wij elkan- der beter zouden kennen in Vlaanderen zelf en ook in verband met de samen- werking met onze Nederlandse zusterverenigingen" (33,34).

Doch Robert keek nog verder: hij vond het vanzelfsprekend dat zijn inzet voor de eigen Vlaams-Nederlandse identiteit kon en moest samengaan met openheid naar de andere volkeren in Europa en in de wereld. Hij pleitte voor een Europa van de volkeren onder het motto "Eenheid in verscheidenheid" en stond achter het principe van de medische ontwikkelingssamenwerking. Zijn opname in de Europese Eresenaat op 2 februari 2003 was een waardige bekroning van dat streven (10,35). Hij besloot zijn dankwoord: "... dit Europa der staten zou ook meer een Europa der regio's moeten worden, waar ieder zijn taal en cultuur kan koesteren ... Want ons eenwordend Europa mag zeker geen culturele of culinaire eenheidsworst worden, overgewaaid uit de USA" (36).

Robert de Beule was zowat het boegbeeld van het VGV. Hij miste bijna nooit een bestuursvergadering. Hij was voortdurend begaan met het VGV-tijdschrift Periodiek, dat hij als hoofdredacteur gedurende jaren verzorgde in een onnavolgbare stijl. Weinigen weten dat zijn echtgenote Madeleine al zijn manuscripten typte doch velen weten dat zij hem in de Vlaamse emancipatiestrijd volop ondersteunde.

Robert was een veelzijdig man en een rusteloze, onvermoeibare, harde werker; hij was weliswaar niet steeds gemakkelijk in de omgang, doch wie is dat wel?

Robert was een vechter. In het laatste nummer Periodiek, dat hij verzorgde, omkaderde hij: "Na verdrukking komt verheffing" (37).

Ik had een wapenbroeder . .

Eric Ponette

Bibliografie

1. Toespraken van Frans Van Nieuwenhove en Rik Vandekerckhove tijdens najaarsvergadering van VGV te Lier op 12 oktober 1985 met thema "De financiering van het wetenschappelijk onderzoek, Periodiek september-oktober 1985, 161-174
2. Robert de Beule: Inleiding tot de voorjaarsvergadering VGV te Leuven, Groot Begijnhof 22 april 1989 "De financiering van het Vlaams universitair onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek voor en na het regeerakkoord", Periodiek mei-juni 1989, 95-96
3. Johan Van Bever: Historiek van het AVGV 1922-1942, Periodiek jubileumnummer juli-augustus 1992, 3-12
4. VGV-bestuur, Periodiek mei-juni 1997, 72
5. Jan Gysels: Dr. Robert de Beule, Periodiek jubileumnummer juli-augustus 1992, 20-22
6. Raymond Lenaerts: VGV-jaarvergadering 14 juni 1997, Wij gedenken het 75 jarig VGV, Periodiek september-oktober 1997, 121-126
7. Raymond Lenaerts: 80 jaar herdenking, Periodiek juli-augustus 2002, 46-51
8. Raymond Lenaerts: 75 jaar VGV, Gesprek met ere-voorzitter Dr. Robert de Beule, Periodiek mei-juni 1997, 65-68
9. Robert de Beule: Slotrede, jubileumviering VGV-80, Periodiek juli-augustus 2002, 52-54
10. Eric Ponette: Robert de Beule opgenomen in de Europese Eresenaat, Periodiek maart-april 2003, 1
11. Omer Steeno: Het Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid (VAKV) - Ontstaan, Werking, Ontbinding, Periodiek jubileumnummer juli-augustus 1992, 43-51
12. Robert de Beule: Brussel en de taalwetgeving, Periodiek juli-augustus 1996, 95-96
13. Robert de Beule: In memoriam Carl Vandekerckhove, Periodiek juli-augustus 2005, 55
14. Toespraken van Freddy Adams, Hugo Schiltz en Eric Ponette tijdens VGV-vergadering te Leuven op 22 april 1989 met thema "De financiering van het Vlaams universitair onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek vóór en na het regeerakkoord", Periodiek mei-juni 1989, 97-12

15. Robert de Beule: Het taalgebruik aan onze universiteiten, Periodiek januari-februari 1991, 3-4
16. Robert de Beule: Verengelsing van het onderwijs? Inleiding, Periodiek september-oktober 1991, 119-120
17. Toespraken van Yvan Vanden Berghe en Boudewijn Bouckaert tijdens VGV-symposium te Leuven op 15 juni 1991 met thema "Verengelsing van het universitair onderwijs?" Periodiek september-oktober 1991, 120-128
18. Toespraken van Jozef Devreese en Eric Ponette tijdens VGV-symposium te Leuven op 15 juni 1991 met thema "Verengelsing van het universitair onderwijs?" Periodiek november-december 1991, 155-162
19. Robert de Beule: Ten geleide, Periodiek maart-april 1990, 37-39
20. Robert de Beule: Kleine historiek van een prima evolutie, Periodiek mei-juni 1997, 73
21. Persconferentie Sociale Zekerheid op 14.09.1989 in de lokalen van de Voorzorgskas te Brussel, Periodiek jubileumnummer juli-augustus 1992, 26-27
22. Petite "Meer autonomie, betere democratie" van Aktiekomitee Vlaanderen '90, Periodiek maart-april 1990, 48
23. Robert de Beule: Ten geleide, Periodiek november-december 1991, 153-154
24. Robert de Beule: Nieuwjaarsboodschap, Periodiek januari-februari 1992, 1-2
25. Standpunt OVV - Sociale zekerheid: een niet-federale bevoegdheid, Periodiek januari-februari 1992, 3-7
26. Persconferentie sociale zekerheid op 07.11.1991 in het IPC te Brussel, Periodiek jubileumnummer juli-augustus 1992, 27-28
27. Robert de Beule: 10 maart 1996 - DeSingel Antwerpen, AK-VSZ Meeting Splitsing Sociale Zekerheid, Periodiek mei-juni 1996, 65-66
28. Robert de Beule: Verslag van de discussiegroep "Extra Muros Specialisten", Periodiek Nieuwsbrief september-oktober 2001, 41
29. Robert de Beule: Verslag van de discussiegroep "Welke krachten houden de integratie nog tegen?", Periodiek Nieuwsbrief september-oktober 2002, 47-48
30. Raymond Lenaerts: Ten geleide, Periodiek maart-april 1993, 29-30
31. VVMV Historiek, Periodiek Nieuwsbrief januari-februari 2003, VVMV-katern 3
32. Robert de Beule: De taaltoestanden in de Brusselse ziekenhuizen, Periodiek maart-april 1993, 39-43
33. Robert de Beule: Medische samenwerking Noord-Zuid, Periodiek juli-augustus 1989, 129
34. Contacten tussen Vlaamse en Nederlandse Medisch-Wetenschappelijke Verenigingen - Verslag der VGV-ANC-Enquête, Periodiek juli-augustus 1989, 135-140
35. Walter Kunnen: Laudatio van Dr. Med. Robert de Beule, Periodiek maart-april 2003, 3-4
36. Robert de Beule: Toespraak tijdens de Plechtige Zitting van de Europese Eresenaat op 2 februari 2003 in het congrescentrum "t Elzenveld" te Antwerpen, Periodiek maart-april 2003, 5-8
37. Robert de Beule: Na verdrukking komt verheffing, Periodiek juli-augustus 2005, 38

Dr. R. de Beule als syndicalist

Dr. R. de Beule was een maatschappelijk betrokken man niet alleen in zijn beroep als arts maar ook in zijn optreden in de gezondheidszorgorganisatie van zijn land.

Hij was standvastig in zijn betrokkenheid.

Om zijn syndicale activiteit te situeren moet in een korte schets de geneeskundige vereniging beschreven worden waaraan hij heel zijn leven trouw bleef.

Op 21/9/1921 werd de Antwerpse Geneeskundige Vereniging gesticht als reactie op de Vlaams vijandige Cercle Médical. Op 28/5/1922 werd onder Antwerps impuls het Algemeen Vlaams Geneesheren Verbond (A.V.G.B.) gesticht. In korte tijd werd het een toonaangevende organisatie van de Vlaamse geneesheren. Het A.V.G.B. was meer medisch-wetenschappelijk actief. Tot voor de 2de wereldoorlog was het weinig actief op gebied van de professionele beroepsvereniging der geneesheren. Er was echter bij de Vlaamse geneesheren een duidelijke grotere en andere maatschappelijke openheid tot verandering te merken dan bij de Belgische beroepsverenigingen.

Het A.V.G.B. was tijdens de oorlog 1940-1944 actief gebleven en werd nadien, om deze reden, ontbonden. Het werd onmiddellijk hersticht onder de naam "Vereniging der Vlaamse Geneesheren van België" (V.V.G.B.).

Van bij het begin van zijn beroepsactiviteit werd Dr. de Beule lid van deze vereniging. Met een grote inzet steunt hij de vernieuwde aanpak van de syndicale verdediging der geneesheren door het V.V.G.B.

In 1953 richtte het V.V.G.B., als eerste, een bestendig bureau op voor studie en documentatie ter formulering van voorstellen aan het dagelijks bestuur in verband met de maatschappelijke positie van de geneesheren in hun verhouding tot de verplichte ziekteverzekering. Er werd een "syndicalisme de concertation" bedreven in tegenstelling tot een "syndicalisme de protestation" dat tot dan toe opgeld deed bij de geneesheren.

Het bestendig bureau gaf de mogelijkheid een heel complex van sociale werken uit te bouwen ter verdediging van de bestaanszekerheid der geneesheren.

Op 20/10/1953 werd een "Onderlinge Ziekenkas" gesticht. Hiernaast werd een "Medico-Sociaal bureau" met een juridische dienst opgericht voor maatschappelijk dienstbetoon aan de geneesheren...

Vanaf 1950 tot 1952 werd de werking van het V.V.G.B. strek verbreed en was men klaar om deel te nemen aan het maatschappelijk debat in verband met alles wat de uitoefening van de geneeskunde betreft. Het V.V.G.B. stond bij deze discussie open voor de nodige hervormingen in een veranderende maatschappij.

Vanaf 20/4/1953 werd het V.V.G.B., door Minister Van Daele van Sociale Zaken, betrokken bij de nationale onderhandelingen met de regering.

Dr. de Beule was als lid, en snel als bestuurslid, nauw betrokken bij deze vernieuwende start van het V.V.G.B.

Vanaf het ogenblik dat het V.V.G.B. nauw betrokken geraakt bij de onderhandelingen met de regering doet zich de noodzaak gevoelen de groep geneesheren, die deze nieuwe opvatting hebben over de sociale rol der geneesheren, te groeperen in een organisatie die de doelstelling van syndicale actie als essentieel doel heeft, niet verweten met vlaamse en culturele motieven. Vanuit deze vaststelling werd op 3/10/1954 het "Algemeen Syndicaat der Geneesheren van België" (A.S.G.B.) gesticht. Dr. de Beule was namens het V.V.G.B. medestichter. Het was een federaal gestructureerde vereniging.

Dr. de Beule was in den beginne zeer bekommerd om in de nieuwe organisatie de positie van de Vlaamse arts maximaal veilig te stellen. Hij zal dit blijven doen vanuit het V.V.G.B. dat in 1959 zijn naam veranderde in "Vlaams Geneesheren Verbond" (V.G.V.) Hij zal zich maximaal inzetten in het VGV en zal zich van hieruit t.o.v. van het A.S.G.B. kritisch opstellen, maar zoals hij schreef "in vertrouwen en waakzaam".

In maart 1961 werd door alle toen bestaande beroepsverenigingen van geneesheren een nationale eenheidsvereniging gesticht: het "Algemeen Verbond der Geneesheren van België (A.V.G.B.)". Dr. de Beule was achterdochtig in verband met de positie van de Vlaamse geneesheer in deze eenheidsvereniging en het taalgebruik ervan. Hij liet niet af en eiste in het VGV een diepgaand debat hierover. Op de najaarsvergadering van het VGV van 1961 werd dit probleem geagendeerd onder de titel: "De Vlaamse geneesheer en het Algemeen Verbond der Geneesheren van België". Het onderwerp werd ingeleid door Dr. M. De Brabanter, Nederlandstalig secretaris van de eenheidsvereniging. Na deze inleiding heeft Dr. R. de Beule de kritiek geleverd. Deze uiteenzettingen werden gevolgd door een algemene bespreking en een geheime stemming.

Dr. M. De Brabanter wees uitgebreid op de bijzondere positie van het nederlands en de overeengekomen regels voor het taalgebruik in de nieuwe vereniging. Vooral in het bijzonder over de taalafspraken in Brussel. Deze afspraken werden vastgelegd in een akkoord tussen de Van Helmontgilde, de vereniging der Vlaamse geneesheren, en het College van de Brusselse geneesheren.

Dr. de Beule legde de nadruk op sommige tekortkomingen en gevaren voor de Vlaamse geneesheren die, naar zijn mening, voortvloeien uit de feitelijke situatie dat in de stichtende verenigingen de besturen overwegend bestonden uit franstalige geneesheren. Ook zetelden tot dan toe in allerlei raden en commissies franstalige geneesheren. Dr. R. de Beule had in een merkwaardige studie de taalrol nagegaan van alle geneesheren die tot dan toe zetelden. Deze twee uitgebreide uiteenzettingen werden in extenso gepubliceerd in "Periodiek" van december 1961.

De aanwezigen op de jaarvergadering gaven een voorwaardelijk vertrouwen aan de nieuwe vereniging. Het VGV werd opgeroepen toch waakzaam te zijn en indien nodig op te treden wanneer niet aanvaardbare toestanden zich zouden voordoen. Dit zal Dr. R. de Beule in de komende jaren met volharding en met grote inzet blijven doen. Moet niet gezegd, dat ook vandaag deze waakzaamheid niet mag verzwakken!

24/9/2005
Dr. De Brabanter
erevoorzitter A.S.G.B.

De eerste stappen...

De eerste stappen in de allergologie in België werden vermoedelijk gezet door Dr. R. de Beule, die zijn opleiding als allergoloog ontving in Genève, Zwitserland in de dienst van Professor W. Jadassohn en zijn werkleider Dr. E. Musso (1947-1949). Professor Jadassohn stichtte toen de "International Association of Allergology" en was er de eerste voorzitter van. Dr. Musso was de eerste secretaris van de "European Association for Allergology and Clinical immunology". In samenwerking met wijlen Dr. Jamar en met Dr. Radermecker stichtte Dr. R. de Beule de Belgische Vereniging voor Allergologie en Klinische Immunologie en hij bekleedde gedurende 20 jaar het voorzitterschap van de Werkgroep van Vlaamse Allergologen. Dr. R. De Beule speelde een doorslaggevende rol in de oprichting en introductie van de interuniversitaire cursussen allergologie en klinische immunologie. In het Franstalige landsgedeelte was Dr. A. Ferrière, die zijn opleiding ontving bij Dr. Charpin (Marseille) de evenknie van Dr. de Beule voor wat betreft de vroege ontwikkeling van de allergologie.

De eerste diensten klinische immunologie aan de Belgische universiteiten werden opgericht door Dr. E. Stevens (Katholieke Universiteit Leuven) en Dr. G. Delespesse (Université Libre de Bruxelles). Aan de Universiteit van Antwerpen werd de eerste officiële cursus allergologie in het curriculum geneeskunde opgenomen. In Antwerpen, Brussel en Luik is immunologie een afzonderlijk gedoceerd vak in het medisch curriculum. De eerste universitaire cursus allergologie en klinische immunologie werd in het Vlaamse landsgedeelte, mede onder impuls van Dr. de Beule, georganiseerd aan de Universiteit van Antwerpen door Dr. W. Stevens in september 1980. Een gelijkaardige cursus werd later georganiseerd aan de Rijksuniversiteit van Gent (Dr. R. Pauwels), aan de Katholieke Universiteit Leuven (Dr. E. Stevens) en aan de Vrije Universiteit van Brussel (Dr. P. Clement). De voorlopig laatste cursus werd terug in Antwerpen georganiseerd in 1990.

In het Franstalige landsgedeelte werden de interuniversitaire cursussen allergologie en klinische immunologie georganiseerd door de doctors Jean-Marie Saint-Remy, Jacques Machiels en Philippe Lebrun in de Clinique Saint-Pierre te Ottignies in de jaren 1981, 1983, 1986 en 1989.

Hoewel allergologie geen officieel erkende specialiteit is in België, wordt ze door een aantal specialisten in verschillende vakgebieden beoefend zoals interne geneeskunde, kinderziekten, longziekten, neus-, keel- en oorkunde en huidziekten. Spijtig genoeg ontvingen niet alle beoefenaars van de allergologie een voldoende opleiding in dit vakgebied. Het is steeds een zorg geweest van Dr. de Beule om de allergologie als een specialiteit of bijzondere bekwaamheid te laten erkennen in België zoals in andere ontwikkelde landen. Multipel pogingen werden mede onder zijn impuls ondernomen door de Belgische Vereniging voor allergologie en klinische immunologie, tot nu zonder succes. Een voorlopig laatste poging werd in september 2005 aan de huidige minister voorgelegd.

Opnieuw afwachten. Rob zal het niet meer meemaken !

Wim Stevens
Immunologie-Allergologie
Universiteit Antwerpen

ADVERTENTIE

Rob de Beule en zijn interesse in de Medische Geschiedenis

Wanneer Rob de Beule, geboren te Dendermonde in 1922, zijn middelbare studies volgt aan het Koninklijk Atheneum te Antwerpen, heeft de "oude" Humaniora nog zijn volle betekenis: typisch Grieks Latijnse studies met aandacht, niet alleen voor de oude talen, doch ook voor algemene cultuur en geschiedenis. Rob de Beule raakte er begeistert door de idealen van de Vlaamse Beweging doch evenzeer door de Europese cultuur, achtergronden en geschiedenis.

Deze nalatenschap zal hem steeds blijven, ook wanneer hij zijn medische studies doorloopt te Gent tijdens de oorlogsjaren. Het waren nog de jaren dat universitaire studies de student dienden op te leiden in de geest van een "universitas", m.a.w. universele waarden dienden mee te geven. In het medische onderwijs betekende dit dat niet alleen de basisvakken als anatomie, fysiologie, pathologie en therapeutiek werden onderwezen, doch ook vakken als logica, filosofie en medische geschiedenis. Hoogleraren als J.J. Van de Belde, Frans Daels, Frits De Beule, die zich allen met de geschiedkundige en culturele achtergronden van het medische beroep bezighielden, waren voor Rob de Beule grote voorbeelden, ja zelfs "afgoden". Steeds dweeptte hij met hen, net als zijn goede vriend Leon Elaut, waarmee hij jarenlang bevriend is geweest, en die het vak "Medische Geschiedenis" had overgenomen van J.J. Van de Velde in 1961. Met Elaut deelde hij de Vlaamse gedrevenheid en trots over de medische verworvenheid en geneesheren uit ons Vlaanderen: Vesalius, Palfijn, Van Helmont en vele anderen!

Na het beëindigen van zijn studies en zijn verdere bekwaming in de pneumologie te Genève en te Leysin, wordt hij assistent, nadien kliniekhoofd "Longziekten en Allergologie" aan de Katholieke Universiteit te Leuven. Het is hrt tijdperk dat de tuberculose nog hoogtij vierde en tot thoracotomieën, caverne-drainages of pneumonectomieën aanleiding gaf. Wanneer hij vervolgens in het Antwerpse OCMW ziekenhuis Stappaerts aangesteld wordt, vervult hij dan ook niet alleen zijn rol als internist-longarts, maar assisteert hij regelmatig bij collega Dierckx tijdens longoperaties voor tuberculose. Maar zoals de geschiedenis leert, verdwijnen ziekten en epidemieën, en komen er andere in de plaats. Rob de Beule maakte ze alle mee, hij schreef m.a.w. geschiedenis. Meer en meer ging hij zich interesseren in de Allergologie, werd een expert in de behandeling van astma, en werd stichter-voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Allergologie.

Toch taande zijn interesse voor de Medische Geschiedenis hierbij allerminst. Van bij de oprichting van de Antwerpse "Vereniging voor de Studie van de Geneeskunde in het Verleden", kortweg de Nonnius-Vereniging, werd Rob de Beule verkozen tot ondervoorzitter. Samen met voorzitter J.P. Tricot wist hij de Antwerpse artsen te begeisteren voor deze vereniging, die op een bepaald ogenblik meer dan 100 leden telde.

Gedurende meer dan 25 jaar blijft de Nonnius-vereniging voordrachten organiseren, circa zes per jaar, waarbij Rob de Beule steeds een onverdroten actieve ondervoorzitter bleef, die de sprekers regelmatig interpelleerde, ofwel zelf historische anekdotes vertelde, opgedaan uit zij eigen medische praktijk.

Daarenboven was hij bijzonder belezen en had hij een universele interesse. Zelf hield Rob de Beule meerdere malen een spreekbeurt over medisch-historische onderwerpen, o.m. over Pre-columbiaanse geneeskunde en kunst, over Bela Bartok en diens medische implicaties, enz. enz.

Zijn voorbeeld in de medische geschiedenis was zijn vroegere vriend Leon Elaut. Niet alleen deelde hij diens Vlaamsgezinde ideeën, daarenboven was hij, net als Elaut, geïnteresseerd in de vele Vlaamse medici als Yperman, Palfijn, Vesalius, Korneel Heymans e.a. In de uitstekende biografie over Elaut, geschreven door diens kleindochter Nele Bockaert en uitgegeven in 1997, heeft Rob de Beule dan ook "met verve" het voorwoord geschreven.

En over cultuur en medische geschiedenis schrijven kon Rob de Beule wel! Zijn geliefde tijdschrift "Periodiek" kon hij zelf vrijwel steeds geheel vullen, hierbij geholpen door zijn lieve echtgenote Madeleine.

We zullen Rob de Beule missen in de Nonnius-vereniging, niet alleen als bezieler van de medische Geschiedenis, maar vooral als mens, als vriend, als gedreven voorvechter van de medische cultuur in ons Vlaanderland !

Rob, veel dank voor die nalatenschap, die we nooit zullen vergeten. We zullen met zijn allen jouw vaandel verder dragen en hooghouden.

Prof. Dr. Robrecht Van Hee

Dr. Rob de Beule als cultuurminnaar

Rob de Beule was in de eerste plaats geneesheer, pneumoloog-allergoloog. Maar dit voornamelijk gedeelte van zijn rijk gevulde leven zal zeker door zijn collega's worden belicht. Op vraag van Madeleine, zijn lieve en trouwe echtgenote, zal ik als vriend des huizes proberen een beeld te schetsen van de culturele activiteiten van deze flamboyante, getalenteerde, dynamische en eigenzinnige persoonlijkheid.

Rob was van jongs af aan als student aan het Atheneum van Antwerpen en later aan de Gentse Universiteit reeds fel geïnteresseerd en ook geëngageerd in kunst en cultuur. Deze aanvankelijke interesse voor schoonheid van deze vrije, onbevangen en weetgierige geest heeft zich later in zijn lange leven continu uitgebreid en uitgediept naar diverse domeinen, waarin hij een steeds groeiende kennis heeft vergaard. Daarnaast was hij van in zijn prille jeugd een felle Vlaming geboeid door de Nederlandse taal en cultuur. En hij is zijn hele leven lang trouw gebleven aan zijn Vlaamse idealen.

Vooraleer wat dieper in te gaan op de diverse facetten van zijn culturele activiteiten is het goed om er aan te herinneren dat hij zijn talenten en de door hem vergaarde kennis niet voor zichzelf heeft gehouden. Naast zijn bloeiende artspraktijk heeft hij steeds tijd gemaakt voor andere activiteiten. Hij was een onvermoeibaar actief bestuurslid in talrijke verenigingen, zowel medische als culturele. Deze laatste lijst omvat o.m. het Verbond van Vlaamse Academics, het Verbond van Vlaamse Cultuur-

verenigingen en het Algemeen Nederlands Zangverbond. Hij was ook stichtend lid van de Afdeling Middelheim van de Orde van den Prince.

Rob de Beule stond mee aan de wieg van het Vlaams Geneesheren Verbond, waarvan hij jarenlang voorzitter is geweest. Binnen deze vereniging heeft hij tezamen met zijn betreurde vriend Dr. Leo Pairon VGV-cultuur opgericht. Gedurende meer dan 30 jaar is hij de motor geweest van ontelbare culturele activiteiten binnen deze vereniging. In deze hoedanigheid heeft hij ontelbare bezoeken georganiseerd aan musea en tentoonstellingen in binnen - buitenland, een aantal wereldreizen ingericht en ontelbare bijdragen laten verschijnen in Periodiek. Hulde dient hierbij zeker worden gebracht aan zijn echtgenote Madeleine, die al zijn bijdragen in doktershandschrift feilloos heeft overgezet in leesbare getypte versies.

Als cultuurredacteur bij Periodiek is hij er met lef en durf hem eigen, in geslaagd om lid te worden van de periodieke pers. Dit was voor hem een bron van onschatbare informatie en een deuropener voor vele belangrijke manifestaties die hij is blijven bijwonen, ook wanneer hij toch een jaartje ouder werd. Maar afbouwen stond niet in zijn woordenboek.

Laten we nu beginnen met muziek. Volgens zijn eigen verhalen was Rob reeds als jonge snaak een fervente operaliefhebber, bezoeker van de toenmalige opera van Antwerpen, met voorliefde voor Richard Wagner, Giuseppe Verdi en Richard Strauss. Deze voorliefde is wellicht terug te voeren op zijn familie langs moederszijde. Eén van zijn kozijns heeft naam gemaakt als bariton aan de Opera van Keulen, die hij af en toe ging beluisteren. Geleidelijk aan is hij een regelmatige opera- en concertganger geworden zowel in Antwerpen als in Brussel, Gent en Leuven. Hij heeft zeker enorm genoten van de beginjaren van het Festival van Vlaanderen onder Jan Briers senior. Het is wellicht daardat hij de grootsheid heeft ontdekt van de symfonieën van Mahler en Bruckner die werden gebracht door de beste orkesten van de wereld onder de beroemdste dirigenten. Maar ook intieme liederrecitals met grote stemmen zoals Jessy Norman konden hem uitermate bekoren. En Rob's plezier was totaal wanneer deze artiesten achteraf de receptie kwamen vervoegen, waarbij hij er steevast in slaagde om met hen een leuke babbel aan te knopen. Het zal zijn goede vrienden niet verbazen dat zelfs Anne Sophie Mutter voor zijn charmes is gezwich - of was het omgekeerd?

Naast muziek had Rob een bijzondere belangstelling voor schilderkunst. Hij heeft gedurende zijn leven alle grote schilderijenverzamelingen van de wereld bezocht, alsmede ontelbare thematentoonstellingen in binnen en buitenland. Hierbij was hij geïnteresseerd in vele vormen en stijlen, maar niet in de hedendaagse tendensen van de laatste 30 à 40 jaar die hem niet konden bekoren. Als inwoner van Antwerpen liep hij regelmatig binnen in het Museum voor Schone Kunsten op het Zuid, waar hij steevast een bezoekje ging brengen aan de intrigerende Madonna van Fouquet, die hij zijn beste vriendin noemde. In zijn jonge jaren heeft hij in Antwerpen ook Oscar en Floris Jespers leren kennen, waarvan hij enkele mooie werken heeft aangekocht. Hij is later voor hem een fervente promotor geworden via de Stichting Oscar en Floris Jespers, waarvan hij gedurende vele jaren inspirator en voorzitter is geweest.

Van schilderkunst naar antieke meubelen en voorwerpen is een logische stap. Het is voornamelijk in de zeventiger jaren dat Rob er met zijn fijne neus en dito flair is in geslaagd om zijn interieur te verfraaien met schitterende meubelen en andere voorwerpen uit de zestiende en zeventiende eeuw. Dit was de tijd van de antiekbeurzen in Delft (nu Maastricht) en de opkomst van een aantal belangrijke Vlaamse antiquairs. Het is in deze periode dat bij hem de hartstocht is ontstaan voor het verzamelen van mooie voorwerpen. Deze hartstocht is bij Rob overgeslagen op de etnografie, in die tijd nog niet zo nadrukkelijk in de kunsthandels en beurzen aanwezig als vandaag. Dit heeft hem toegelaten om op de eerste rij te staan voor het aanschaffen van een schitterende collectie etnografische beelden en voorwerpen.

Zijn verzameling is begonnen met Afrikaans gevolgd door pré-Columbiaans. Nog later zijn er voorwerpen bijgekomen uit diverse culturen uit de ganse wereld. En Rob zou Rob niet zijn zonder actieve deelname aan de werkzaamheden van gespecialiseerde instituten zoals het Museum voor Etnografie van Antwerpen en het Instituut voor Amerikanistiek dat zich bezig houdt met pré-Columbiaanse kunst en cultuur.

Maar voor zijn weetgierige geest was verzamelen nog niet genoeg. Hij wilde ook al deze diverse culturen ter plaatse gaan bekijken, bestuderen en verstaan. Gedurende de laatste 25 jaar van zijn rijk gevulde leven heeft hij tientallen reizen gemaakt naar alle uithoeken van de wereld. Met zijn karakteristiek doorzettingsvermogen is hij er in geslaagd om ook een aantal moeilijk bereikbare en onherbergzame streken aan te doen, zoals bv. het zelden bezochte Ethiopië. Af en toe was hierbij het Westers comfort ver te zoeken, maar dat deerde hem niet. Ook in dit domein is hij de motor geweest bij het VGV voor een aantal wereldreizen tussen 1986 en 1995: driemaal China (Zijderoute, China en Tibet, Siberië en Mongolië), Zuid-Afrika en Peru.

Zijn meest recente grote reis dateert van juli dit jaar met als bestemming Oost Turkije. Op de informele bijeenkomst van de Afdeling Middelheim van de Orde van den Prince in Schilde op 10 augustus, heeft hij fier als een pauw het verhaal gedaan van de (medisch totaal onverantwoorde) beklimming op zijn 83ste van de beroemde berg Nemrud Dag. En hij heeft er aan herinnerd dat wij, Rob en schrijver van dit artikel met echtgenotes, deze top samen hebben beklommen 25 jaar eerder tijdens een unieke rondreis doorheen het toen nog toeristisch onontgonnen Turkije.

Wij konden onmogelijk vermoeden dat deze genoeglijke Prince avond de laatste zou zijn waar wij Rob hebben ontmoet. Hij heeft ons totaal onverwachts verlaten voor zijn allerlaatste grote reis. Vaarwel Rob, je zult steeds in onze herinnering blijven als goede vriend en als uitzonderlijke Vlaamse persoonlijkheid.

ir. Antoon Franckaerts

In memoriam dr. Robert de Beule

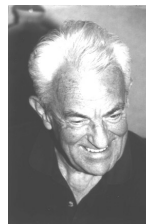
Deze befaamde longspecialist, overtuigde flamingant en veelzijdig cultuurmens was bij de vele manifestaties en Vlaamsgezinde evenementen, waar hij stevast opdook, weliswaar 83, maar zijn optreden, zijn vaardige taal én zijn snedige humor kwamen zo vitaal over dat niemand zou hebben kunnen geloven dat hij zodicht bij "de laatste deur" stond. Naast zijn praktijk als specialist in de pneumologie en in de allergologie, twee takken van de geneeskunde waarin hij wijde faam had verworven, was hij actief en steunde hij verscheidene Vlaamsgezinde en culturele verenigingen. Bovendien was hij steeds hartelijk, joviaal en zat hij nooit om een snedige opmerking verlegen. Wat er nu met de cultuur en het cultuurbeleid in Vlaanderen aan de hand is, stemde hem argwanend en dikwijls afwijzend. Robert de Beule, op wiens doodsbericht het AVV/VVK prijkt was een voorstander van het bewaren van onze eigen volkse cultuur. Zowel het strijdende, cultuurbewuste Vlaanderen als de geneeskunde zullen hem missen !

Dr. de Beule overleed in het AZ Erasmus op maandag 22 augustus. De plechtige uitvaartliturgie heeft plaatsgevonden op maandag 29 augustus in de Sint-Benedictuskerk te Mortsel-Dorp, waar hij ook, in het familiegraf op het kerkhof, werd bijgezet. Wij, van 't Pallieterke bieden onze oprechte christelijke deelneming aan Dr. de Beules weduwe en aan zijn kinderen.

Brederode

't Pallieterke
Voor mensen met een goed hart en een slecht karakter...

Laudatio van Dr. Med. Robert de Beule

Bij zijn opname in de Europese Eresenaat op 2 februari 2003
door **Walter Kunnen**

Op 7 maart 1922 onder het sterreteken van de vissen werd in Dendermonde een jongetje geboren dat ondertussen niet voor niets heeft geleefd.

Vandaag spreken wij met respect en eerbied over niemand minder dan professor dr. Medicus Robert - Alfons de Beule.

Na zijn latijns-griekse humaniora aan het Koninklijk Atheneum te Antwerpen promoveert hij in de geneeskunde aan de Rijksuniversiteit te Gent om zich daarna te specialiseren in het domein van de longen en thorax in Genève, Leysin, Leuven en Antwerpen en vervolgens in de allergologie in Nederland, Duitsland, Engeland en Frankrijk.

Hij heeft een intensief sociaal en cultureel leven en gaat van 't ene voorzitterschap naar het andere o.a. de Oscar en Floris Jaspers Stichting (84), Verbond der Vlaamse Cultuurverenigingen, het Algemeen Nederlands Zangverbond, het Vlaams Actiecomité voor Volksgezondheid, de studiegroep van Vlaamse Allergologen, het Verbond van Vlaamse Academics, het Vlaams Geneesherenverbond, de Orde van den Prince en dat is niet het belangrijkste !

Dokter de Beule heeft onder auspiciën van het Vlaams Comité voor Brussel een belangrijke rol gespeeld in het Vlaams Actiecomité voor Volksgezondheid en de wantoestanden op taalgebied aangeklaagd in de Brusselse ziekenhuizen en in de commissies van de openbare onderstand. Waar hij de tijd gevonden heeft om bij vorige bijeenkomsten telkens aanwezig te zijn is voor mij een raadsel. In de grote verscheidenheid van zijn vele taken en bezigheden ligt steeds dezelfde lumineuze draad (waarom moet die draad rood zijn?) die wij terugvinden bij al diegenen die hier vandaag en in de vorige jaren vereremerkt werden.

Hij en zijn echtgenote, mevrouw Madeleine Wenger hebben geen kans of gelegenheid gemist om met woord en daad zich in te zetten voor rechtvaardigheid en voor eenheid, voor eigenheid en verscheidenheid. Dr. de Beule zal de eerste geneesheer zijn in onze eresenaat, maar hij zal passen in de bonte vergadering van eresenaatoren zoals Theresa van Calcutta of Helena Bonner, de Sacharova en al die andere bijzondere en uitzonderlijke gewone mensen, die er voor gezorgd hebben dat wij verder konden hopen en geloven, die een lichtend voorbeeld geweest zijn voor de vele jonge mensen die daar vandaag, meer dan ooit, nood aan hebben. Het is voor mij een groot genoegen en een aangename plicht U te vragen naar boven te komen, het hoofd te buigen en uit de handen van onze voorzitter het blauwe lint te ontvangen met de bronzen penning voor vrede en eenheid, pro pace et unitate, e merito et honoris causa.

ooo

Vandaag enkele weken na zijn overlijden op 22 augustus 2005 kan ik aan deze inleiding enkel toevoegen dat Robert de Beule een uiterst verdienstelijk en trouw lid is geweest van onze algemene raad. Wij zijn dankbaar hem gekend te hebben en zijn herinnering leeft verder in ons

advertentie nieuwe

Afscheid van Dr. Rob de Beule

namens de Orde van den Prince,
door Luc Pauwels, Afdelingsvoorzitter Antwerpen-Middelheim

Beste Madeleine,
beste Erik en Barbara
beste Dirk en Patricia,
beste Mark en Sylvie,
beste kleinkinderen, tien in getal,
beste familieleden, vrienden en kennissen van Rob,

We zijn met velen bijeen in deze kerk.

We zitten dicht op elkaar.

Dat is goed zo.

Want zo kunnen we met warmte en nabijheid
de leegte verjagen,
de kilte tegengaan,
de kilte van het grote verlies.

Van ons is immers een bijzonder man heengegaan,
iemand die de rijkdom in zich droeg van vele tegenstrijdigheden, en de kunst ver-
stond die te verenigen in één markante persoonlijkheid. Zo was Rob levenslang
een taaie, niet aflatende strijder maar net zo goed een fijnzinnige kunstminnaar met
uitzonderlijke artistieke flair. Rob was een overtuigde Vlaming, stevig uit het Dietse
hout gesneden, en tegelijk een flamboyant wereldburger die alle landen en volkeren
wilde gezien en beleefd hebben. Rob was een meeslepende en dynamische
actievoerder, maar evenzeer een stille muziekbelever en een geduldige zorgvuldige
verzamelaar van etnografica. Rob ging op de barricaden, was destijds mede-orga-
nisor van de Marsen op Brussel, maar hij was niet minder een nauwlettende
wetenschapper en een zorgzame meevoelende geneesheer.

Rob was stichtend lid en oud-voorzitter van de Orde van den prince, afdeling
Antwerpen-Middelheim, en voedde tot het laatste moment, geen twee weken voor
zijn overlijden, het leven van onze afdeling met zijn uitstraling en zijn brede cultuur.
Velen, zéér velen hebben Rob gekend, als een onvermoeibaar actief bestuurslid in
talrijke andere medische en culturele verenigingen waaronder, om er maar enkele
te noemen, want de lijst is echt te lang, het Verbond van Vlaamse Academici, het
door hem gestichte Vlaams Aktiecomitee voor Volksgezondheid, het Algemeen
Nederlands Zangverbond en het Vlaams Geneesheren Verbond, waarvan hij jaren-
lang voorzitter was. Maar wie weet nog dat het Dr. Rob de Beule was die in 1962
bekwam dat de erkenningscommissie voor geneesheren-specialisten werd ges-
plitst in een Vlaamse en een Waalse afdeling? Wie herinnert zich nog dat hij het
was die in 1967 de geruchtmakende enquête "Taaltoestanden in Brusselse
Ziekenhuizen" organiseerde en in 1972 de uitbouw van de federale structuur van
het toen nog unitaire Rode Kruis kon doordrukken? Zo stond hij mede aan de wieg
van alle latere acties voor de splitsing van de sociale zekerheid in dit land. Rob,
voor dit engagement zijn we je intens en levenslang dankbaar. Het was met diepe
voldoening dat wij enkele jaren geleden konden vaststellen dat de grote waardering
voor je inzet de B.V.S.E. deed besluiten je aan te stellen tot Europees
Eresenator.

Ieder overlijden roept vragen op, waarvan we ons afvragen of ze wel mogen wor-
den gesteld: zijn wij, de levenden, niet de doden die op deze wereld even met
vakantie zijn? Hoe dan ook, wij zijn met z'n allen een voorbeeld rijker geworden, wij
zijn met z'n allen een herinnering rijker geworden aan een unieke man, waarvan de
inzet en de bezieling ons allemaal helpen verder te leven. Vaarwel Rob, we ver-
geten je nooit !

Afscheidsrede namens het VGV

Beste Madeleine, kinderen en familieleden van wijlen Dr. Robert de Beule. Als oud-voorzitter en als woordvoerder van het VGV, het Vlaams Geneeskundigen Verbond, maar ook in mijn persoonlijke naam, als jarenlange vriend van Rob, wens ik mijn oprechte deelneming te betuigen bij zijn onverwacht heengaan.

Voor ons artsen gaan onze eerste gedachten naar de geneesheer Rob de Beule, pneumoloog-allergoloog, die niet alleen als praktiserend specialist een grote faam genoot, maar ook de Hippocratische deugden van "eer en waardigheid van het beroep" hoog in het vaandel droeg.

Dr. de Beule was de baanbreker van de allergologie als medische specialiteit in ons land. Na een terdege opleiding in de Universiteit in Genève, bij prof. Jadassohn, stichtte hij samen met de dokters Jamar en Radermecker de Belgische Vereniging voor Allergologie en Klinische immunologie en bleef heel zijn leven lang actief als voorzitter van de werkgroep van Vlaamse Allergologen.

Voor de Vlaamse artsen zal hij vooral voortleven als het boegbeeld van het VGV, waarvan hij met recht en reden de erevoorzitter was. Deze vereniging die ontstaan was in de emantiepattieperiode van het Vlaams zelfbewuzzijn, na het einde van W.O. I, heeft mede de roep naar autonomie en zelfstandigheid gestalte gegeven. Meer dan 50 jaar heeft Rob het beste van zichzelf gegeven voor het VGV, in feite WAS HIJ het VGV zoals hij ook de onbetwistbare ontwerper en hoofdredacteur was van "Periodiek", het ledenblad van de vereniging. Een "Periodiek" zonder de bijdrage van "RdB" was eenvoudig ondenkbaar. De tragiek heeft gewild dat hij plots van ons is heengegaan op de zetel van de vereniging.

Rob was reeds als jonge knaap en nadien als student aan het Atheneum van Antwerpen - toen nog de bakermat van vele vlaamsgezinden - en later aan de Gentse Universiteit, begeesterd door de idealen die hem tot op het einde van zijn leven hebben geïnspireerd "Vlaanderen - Dietsland - De Nederlanden".

Het zinvolle vers "Heer laat het Prinsenvolk der oude Nederlanden" betekende voor hem meer dan een vrome bede maar was een levensopdracht en de "Zwijger" was voor hem de enige Prince.

Zijn strijd voor het behoud van de Nederlandse cultuur, maar ook voor de gelijkberechtiging van het zo lang verwaarloosde Vlaamse volk zijn de leidmotieven geweest van zijn streven. Daarbij was zijn inzet steeds onbaatzuchtig: hij heeft nooit een bezoldigd ambt of mandaat geambieerd. Integendeel, hij heeft noch geld noch tijd gespaard om zijn doel te bereiken. Zijn persoonlijke promotiekansen verwaarlozend trok hij zich het lot aan van de Vlaamse mens en kwam onverschrokken op voor het behoud van het Vlaams karakter van onze samenleving, ook in de medische wereld. Wat ik graag vermeld is zijn sociale inzet: - sociale inzet in de beroepsverdediging als medestichter van het A.S.G.B. - het opnemen van verantwoordelijkheid in de organen van het RIZIV en de erkenningscommissie geneesheren-specialisten. - Zijn strijd voor de gelijkberechtiging van de Vlaming in de openbare besturen en in de nationale instellingen (als het Rode Kruis), door het Aktie Komitee voor volksgezondheid, waarvan hij de pionier was. Ten koste van zijn vrije tijd en dank zij de mateloze en diplomatische medewerking van zijn lieve echtgenote Madeleine, heeft hij vele gesloten deuren kunnen openen en is met lef en durf tot in de hoogste kringen doorgedrongen.

Ook in het VGV heeft hij geijverd om de gelijkberechtiging van de Vlaamse arts te bekomen, maar vooral ging zijn zorg en aandacht naar de Vlaamse patiënt in de probleem gebieden, in Vlaams-onkundige (of Vlaams-onwillige?) medische inrichtingen. Een strijd die nog niet ten einde is.

Het is niet mijn taak om alle activiteiten van Dr. de Beule te vernoemen, zeker is dat deze veelzijdige en rijkbegaafde man met zijn talenten heeft gewoekerd. Rob kon

niet stoppen: hij huldigde klaarblijkelijk het devies van Marnix van Sint Aldegonde "Repos ailleurs". Maar kan men van Rob spreken zonder te herinneren aan de cultuurmens de Beule? Overal waar schoonheid te vinden was, was hij aanwezig. Hoeveel bezoeken aan musea, in binnen en buitenland, zou hij niet geleid hebben. Hoeveel wetenschappelijke en kunstreizen heeft hij niet georganiseerd. Wie ontmoette hem niet in onze concertzalen.

Deze zoeker naar schoonheid, die kon dwepen met Beethoven, maar ook met hartstocht kon spreken over Rainer Maria Rilke, zal overtuigd geweest zijn van de woorden van de dichter Adama van Scheltema - "Schoonheid die in de hemel zijt,..." Zo zal deze zoekende naar kennis, naar waarheid en naar zingeving over het heelal, de materie, het leven en het menselijk bewustzijn zijn geloof gevonden hebben in hetgeen Prof. Christian de Duve zou omschrijven als "une révélation éloquante de l'ultime Réalité". "Onze daden volgen ons" schreef een franse auteur. Inderdaad, zijn daden volgen, maar ook zijn ideeën blijven nawerken. Wij sterven niet geheel en gans.

Vaarwel, goede vriend Rob, wij uw medestanders in het VGV wensen trouw te blijven aan uw idealen en wij willen uw voetstappen volgen in uw geest van Amicitia et tolerantia.

Dr. Raymond Lenaerts

En ook dit nog . . .

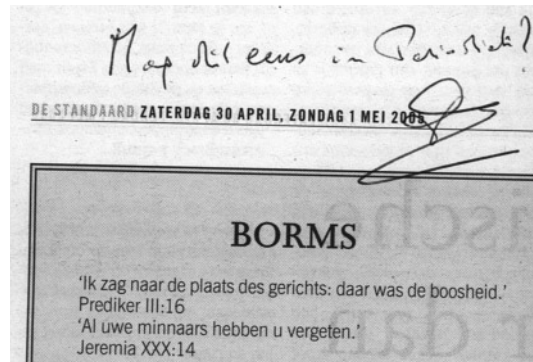
Korte tijd voor zijn afsterven overhandigde Rob de Beule aan Eric Ponette een persknipsel uit "De Standaard" van 30 april 2005 met een afdruk van het aangrijpende Bormsgedicht van Willem Elsschot.

Op zijn zo geëigende manier schreef hij daarbij in de marge: "mag dit eens in periodiek?" gevolgd van zijn handtekening. (zie foto) De

redactieraad was éénparig akkoord om aan deze wens van onze betreunde erevoorzitter tegemoet te komen als postume blijf van waardering.

Hoewel in veel aspecten ideologisch verschillend was Rob de Beule een bewonderaar van de auteur Willem Elsschot. Evenmin als Elsschot was Rob partijpolitiek geëngageerd, maar evenzeer als Elsschot, die uit oprechte humanistische beweging dit gedicht schreef, was Rob, emotioneel geraakt door de genadeloze terechtstelling op goede vrijdag 12 april 1946 in de Rijkswachtkazerne te Etterbeek van de achtenzestigjarige, kreupele, op een stoel vastgebonden, vlaams-nationalist en was nog meer verbolgen door de laffe stilzwijgendheid van de toenmalige gezagsdragers.

R. Lenaerts

BORMS

'Ik zag naar de plaats des gericht: daar was de boosheid.'

Prediker III: 16

'Al uwe minnaars hebben u vergeten'.

Jeremia XXX: 14

*Gij zijt mij vreemd geweest, vermetele oude vriend,
maar dat gij Neerlands vaan manmoedig hebt gediend
dat weet ik niettemin zoals 't een ieder weet
die nu, in dit ons Land, zijn brood in schaamte eet.*

*Voor rechters-soldeniers, beroepen door de Staat,
is het u dan vergaan zoals het dapperen gaat.
En de Regent keek toe, stilzwijgend, onverstoord,
maar nam zijn pen niet op voor 't schrijven van één woord.*

*Uw gratie lag gereed voor 't buigen van uw nek,
voor 't beven van uw lip, voor 't eten van uw drek.
Goddank, gij hebt dat tuig misprijzende genegeerd
en noch uw dierbaar volk noch uwe naam onteerd.*

*Dat kon, dat wilde of dorst men niet verstaan.
Men riep het peloton en 't peloton trad aan.
Maar dat het salvo, dat finaal is losgebrand,
ons allen heeft geraakt, dat voelt heel Vlaanderland.*

*En dat geen enkele stem tot u is opgegaan
toen ieder in zijn geest u voor die muur zag staan.
De Paus heeft niet geroerd, wij allen zwegen stil
als was die snode daad des Heren eigen wil.*

*Een ieder zwoer bij God: 'Ik heb hem niet gekend,
die oude, door de pest geslagen krukkenvent.'
O lafheid ongehoord, o niet te delgen schand,
waarvan 't infame merk ons op het voorhoofd brandt.*

*Nog glom een laatste sprank: Oranje's vrome telg
verheft des Zwijgers stem en schut die stoere Belg.
Uw nood, helaas, drong niet tot in de troonzaal door:
wie eenmaal is gedoemd vindt nergens meer gehoor.*

*Al werd uw oude romp in allerijl vermoord,
de echo van uw stem wordt door geen schot gesmoord.
En wat van u resteert wordt éénmaal, naar de Wet
van Vlaanderens eergevoel, met staatsie bijgezet.*

*Voorop de Kardinaal, gedost in vol omaat.
Herzegend en verkist zijt gij zijn kameraad.
Hij zal, na 't eersaluut, liturgisch henegaan:
en zo heeft dan het Land postuum zijn plicht gedaan.*

*Opdracht:
Gij dacht, o lijdzaam volk, dat 't gruwelijk getij
der oude tyrannie voor immer was voorbij.
Weet nu dan dat uw stem door niemand wordt aangehoord,
zolang gij stamelend bidt of bedelt bij de poort.*

Antwerpen 1947

(Willem Elsschot, Verzameld Werk, Querido)

Medeleven . . .

Het plotse overlijden van Robert de Beule heeft mij sterk aangegrepen. Wij kenden elkaar al een eeuwigheid (eerste ontmoeting rond ± 1955). Het dynamisme van deze gedreven medicus, wetenschapper en culturele duizendpoot heb ik altijd bewonderd, ook nog bij onze laatste ontmoeting enkele maanden terug.

Het VGV zonder R. de Beule is nauwelijks in te denken. Ik wens dan ook de Raad van Bestuur van het VGV een goede dosis doorzicht toe om hem op de juiste manier te eren en te kaderen in ons streven naar een onafhankelijk Vlaanderen.

Collegialiter
Em. Prof. Dr Wilfried S.H. Dierick
Ere rector RUC A - Universiteit Antwerpen

★ ★ ★

Ruim 30 jaar werkte ik in het VGV-bestuur met en onder Rob de Beule, vooral in het kader van Periodiek, waarvan ik hoofdredacteur was van 1973 tot 1999. Het klikte niet altijd, want Rob domineerde graag en besteedde veel zorg aan zijn persoonlijk imago. Maar zijn gedrevenheid en bewonderenswaardige werkkraft maakten veel goed.

Na het dodelijk ongeval van Leo Pairon nam hij ook VGV-cultuur voor zijn rekening. Jarenlang was hij de man die Periodiek vol schreef. Alle rubrieken beheerste hij: Vlaamse actie, cultuuragenda, tentoonstellingen en boekbesprekingen, personalia en het muziekleven in Vlaanderen. Hij deed dat in een ongekunstelde schrijfstijl, die mij bij het verbeteren van de drukproeven meer dan eens de haren ten berge deed rijzen.

Het VGV verliest in Rob de Beule een markante persoonlijkheid en een moeilijk te vervangen hoofdrolspeler. Moge hij nu volop genieten van zijn "Repos ailleurs"

Jan Gyselincx
Oud-hoofdredacteur van Periodiek

Boekbesprekingen

Vóór zijn plots overlijden had Dr. R. de Beule nog een reeks boekbesprekingen klaar voor "Periodiek". Het is met ontroering dat wij deze laatste bijdragen van Rob konden lezen en wij vonden het een eresaluut aan hem om ze in "zijn Periodiek" te publiceren.

R.L.

FOTOGRAFIE MET PASSIE

Misjel Decler

Na deze mooie, ja schitterende foto's door de wereldbekende beroepsfotograaf uit onze contreien bekeken en bestudeerd te hebben, moet ik de titel "met passie voor het schone", door zijn werk beziel, uitbreiden met "geduld" en "kunde".

Welke reeks is nu wel het mooist: de bloemen, vlinders, dieren of vogels, de landschappen of de mensen? De keuze is zeker te moeilijk, want alle beelden zijn even boeiend door de acuratie en juiste belichting en poze, maar ook wegens de juiste momentopname.

Wij hebben allen wel filmen, dia's of foto's gemaakt en wij waren zeker niet steeds gelukkig ofwel soms supertevreden met het resultaat. Maar als ik de beelden zowel van bij ons of uit een verre streek van Azië vergelijk met deze die mijn reis-album versieren, dan ben ik alles behalve fier. Maar ja, een liefhebber wordt meestal wel verslagen door een beroepsfotograaf. In dit tweede deel van deze uitgave, worden de foto's opnieuw weergegeven en serveert de fotograaf en wereldreiziger, je honderde tips over het hoe en wat om mooie beelden te schieten.

Het is een prachtig kijkboek waar de meesterwerkjes u met bewondering, ontroering en vreugde laten van genieten.

De mooie Davidsfondsuitgave, met harde kaft, ft 23 x 29 cm. en 176 blz kost 29,95 Euro.

R.d.B.

WEGWIJS CULTUUR

Een groot naslagwerk dat door het Davidsfonds, met steun van de Vlaamse Gemeenschap, wordt uitgegeven onder redactie van Roger Dillemans en Annick Schramme, is zeker een aanrader.

Een redactiecomité overschouwde de meer dan honderd medewerkers, die de zo vele facetten van cultuur beschreven. Deze deskundigen zullen U ook wegwijs maken op de vele wegen van de cultuur.

Wat is cultuur, welke begrippen en delen van ons moderne maatschappelijk leven wordt er door omvat? Is het niet alleen literatuur, opera, theater, fotografie, dans, beeldende kunst, architectuur, mode, film, ons erfgoed, maar ook popmuziek, lifestyle, amateurkunst, reizen, sociaal-cultureel werk, onze contacten met de media.

Voor ieder die met cultuur bezig is, en stellig voor allerlei gebieden vragen heeft, is deze uitgave een duidelijk toevluchtsoord.

Wegwijs cultuur is een volledige en betrouwbare culturele gids met duidelijke en overzichtelijke informatie, praktische tips, adressen en verwijzingen naar verschillende diensten.

Met hard cover, mooie druk, een lijst van afkortingen en letterwoorden en een trefwoordenregister, 392 blz. formaat 21,5 x 29 cm., kost dit naslagwerk 29,95 Euro.

DE WINTER VAN DE BELGICA

Willy Schuyesmans

Nog steeds is er een groot verschil in onze benadering tegenover de uiteinden van onze planeet. De Noordpool ligt ons wel dichterbij met Lapland, Groenland en Alaska, tegenover de Zuidpool die zowat in de nevelen ergens ver weg, en moeilijk te bereiken blijft. Persoonlijk ben ik maar tot Zuid-Argentinië, nl. Ushuaia en het Beaglekanaal geraakt: erg bar, maar in de buurt zijn er de schitterende ijsmassa's van de Pepito Morena.

Nu zijn er ieder seizoen wel reisagentschappen die wereldreizigers mee krijgen in een cruise naar de Zuidpool-ijsvlakten. Dank zij de huidige technische uitrusting en communicatiemogelijkheden kan men zelfs per ski het continent oversteken, zoals onze landgenoten Dixie Dansercoer en Alain Hubert in 1997 deden.

Al zijn er nu op allerlei plaatsen, door verschillende landen wetenschappelijke nederzettingen opgericht, toch blijft de echte exploratie een pionierswerk en zeker de eersten die het aandurfden. Bij deze is wel onze landgenoot Adrien de Gerlache één der beroemdsten. Op 16 augustus 1897 vertrok de Belgica een stevige noordse walvisvaarder; een driemaster met een prima motor, die ter plaatse wel nodig zou blijken om uit het pakijns te geraken.

De bemanning, zowel bootslui als de wetenschappers, waren van allerlei nationaliteiten en van allerlei oorsprong. Maar toch zouden ze het zo vele maanden en in zeer moeilijke omstandigheden moeten samen uithouden in deze barre streken en zelfs 2 maanden zonder zonlicht en opgesloten in het pakijns moesten doorbrengen. Want toen was er nog geen electriciteit!

Het verhaal van de Gerlache-expeditie wordt ons verteld langs de belevenissen van een Antwerpse jongen van negentien. Een bakkerszoon die dagelijks het brood uitdroeg met de hondenkar, maar die zich er in gelooft had. Drie jaar militaire dienst ging hij dus omwisselen met twee jaar lichtmatroos op de Belgica. Al de mogelijke avonturen en moeilijkheden trekken aldus heel prettig voor onze ogen voorbij. Maar ondertussen heb je toch de indruk dat je al lezend deelneemt aan de zware expeditie in deze barre, onbekende streken.

De auteur heeft jarenlang de documentatie over de Zuidpoolexpeditie bestudeerd om dit verhaal samen te stellen, het is wel een waar verhaal!

Deze Davidsfondsuitgave met originele wit-zwart illustraties, met formaat 16,5 x 24 cm. en 112 blz., leest heel vlot en kost 19,95 Euro. R.d.B.

MOEITE MET DE ADEMHALING

Over astma, chronische bronchitis en COPD

Frans Toben en Frans Krouwels

In de reeks "Gezondheidsinfo" van het Davidsfonds, verschenen reeds verschillende studies over geneeskundige onderwerpen, zoals Cholesterol, Depressie, Diabetes, Hoge bloeddruk, Obesitas en Overgewicht, Osteoporose, Chronische pijn, Maagklachten en Slaapstoornissen. Het thema "Allergie" behandelde ik reeds in Periodiek nr. 4/2004, p. 49.

In deze studie wordt de bouw en de functie van de ademhalingsorganen en de algemene medicatie besproken. Een volgend hoofdstuk behandelt COPD (chronic obstructive pulmonary disease), dat zowel op het ziektebeeld van chronische bronchitis als emphyseem duidt.

Natuurlijk wordt het probleem "Roken" uitvoerig behandeld, de verslaafdheid aan nicotine, de schade die het veroorzaakt op de ademhalingswegen en het mogelijk stoppen ervan. De behandeling van COPD volgt nadien.

Astma, een allergische aandoening, stijgt jaarlijks in aantal en is zeker een niet te verwaarlozen ziekte, die wel 10% van onze bevolking treft. Het werkingsmechanisme en de verschillende immunologische invalshoeken komen aan bod, evenals de omgevingsfactoren en de oorzakelijke verwekkers van de allergische reactie, zoals huisstofmijt, pollen en dieren schilfers. De therapie met antihistaminica, anticholinergica, bronchodilatoren en corticoiden wordt uitvoerig beschreven.

Een lijst van de gebruikte termen helpt de minder medicaal onderlegden. Zowel voor de medici en paramedici is het een bondig, vlot lezend overzicht, maar ook patiënten met ademhalingsmoeilijkheden kunnen hier allerlei nuttige ideeën en raad opsteken.

Het boekje met 100 blz. kost 12,95 Euro.

R.d.B.

RUBENS IN CONTEXT - SELECTED STUDIES

Frans Baudouin - Liber Memorialis (31.10.1920 - 01.01.2005)

In de wereld is Antwerpen gekend als grote haven, als wereld diamant centrum en qua kunst als stad van Rubens.

En deze Peter Paul Rubens wordt dan aanstonds geassocieerd met Frans Baudouin.

In deze Liber Memorialis worden een tiental bijdragen over Rubens die tussen 1977 en 2002 door hem gepubliceerd werden, telkens in de originele taal (engels, nederlands en Duits) met abstracts in het engels voor de laatste twee talen). Dit wordt voorafgegaan door een biografie en een complete bibliografie van zijn werk.

Na het Antwerps Atheneum waar wij elkaar reeds kenden, en de Universiteit Gent, werkte hij als assistent in het Rijksmuseum te Amsterdam. Hier werd hij door burgemeester Lode Craeybeckx ontdekt en naar Antwerpen overgehaald. Hij kreeg het Rubenshuis en het Middelheimpark onder zijn hoede: barok en moderne kunst.

Het zal een vervlechting van Frans met Peter Paul worden met vele studies, artikels en tentoontellingen, waaronder de grandiose van het Rubensjaar 1977.

Maar Frans zal enerzijds het Rubenshuis terug inrichten als "Cousteamer" en anderzijds het Rubenianum als studieceterum in het vernieuwde Kolveniershof inrichten en de enorme documentatie van de grootste Rubenskenner Ludwig Burckard, verwerken in het "Corpus Rubenianum" waarin er reeds 25 dikke volumes verschenen zijn.

Met Roger d'Hulst (U.G.) stichtte hij het centrum voor de Vlaamse Kunst van de 16de en 17de eeuw. De vele facetten en functies van zijn wetenschappelijke arbeid zijn moeilijk in een artikel te bespreken, maar wel wil ik beklemtonen dat Frans Baudouin Rubens ook duidelijk naar voren schoof als architect en dat hij allerlei studies maakte over de grote antwerpse architect Jan-Peter van Bourscheit.

Natuurlijk kreeg hij vele onderscheidingen, maar twee zijn meer dan het vermelden waard: in 1989 ontving hij de Joost van den Vondel prijs van de universiteit Münster en in 1993 werd hij doctor honoris causa van de universiteit Antwerpen gepromoveerd.

De tien bijdragen zijn allen zeer interessant en de Liber Memorialis is zeker aan te raden. Mooi uitgegeven door het Centrum voor de Vlaamse Kunst van de 16de en de 17de eeuw, vol met illustraties, is deze hardcover met form. 17 x 24,5 cm. en 224 blz. in de betere boekhandel te verkrijgen aan 55 Euro.

R.d.B.

MOBUTU - DE MAN VAN KAMANYOLA

Walter Geerts

De laatste tijden verschijnen allerlei boeken over onze vroegere kolonie. Verscheidene hebben wij reeds besproken, zoals "Weg uit Congo" (Periodiek nr. 2/2002) en Lumumba (Periodiek nr. 4/2004) en de "175 jaar België" tentoonstelling over Congo te Tervuren (Periodiek nr. 2/2005). Er ligt hier nu de Davidsfondsuitgave over Mobutu.

De auteur, Walter Geerts is journalist, geboren en getogen in Leopoldstad en werkzaam voor Radio Congo tot 1960 en daarna voor BRT-VRT. Hij kent het land door en door, spreekt Lingola, en ook de politici die er achtereenvolgens de macht in handen namen. Wel schrijft hij zelf dat hij qua kennis der interne problemen hij maar 1 ex-equu had, nl. Manu Ruys.

Het boek is eigenlijk een opeenvolging van feiten en gebeurtenissen vanaf de Congolese onafhankelijkheid in het licht van de belevenissen van de auteur zelf. Wij krijgen een inzicht in het kluwen tussen de bepaalde overheden in Congo en in België en de landverraders te Kinshasa. Figuren als Kasa-Vubu, Lumumba, Tshombe en Mobutu worden ook psychisch benaderd.

Wij maken de afscheidingsbewegingen in Katanga en Kasai mee, de Simba-opstand in Oost-Congo en de rol die Che Guevara er speelde. Wat was de rol van de huurlingslegertjes zoals dit ook o.l.v. J.L. Schramme?

Maar het meest interessante is wel hoe Joseph Désiré Mobutu Sese Seko in 1930 geboren in Noord-West Congo, hij de kleine, maar gevreesde Nylandis tan opgroeide, ook in Brussel les volgde, journalist werd, secretaris van Lumumba en dan voor legerdienst koos. Hoe hij van niets snel in graad opschoof tot hij zijn heldendaad verrichtte. Tegenover de Simba rebellen zal hij, toen reeds generaal-majoor, het ANC (Congolees leger), waar iedereen wou vluchten, plots vooropgaan en zo de troepen naar een overwinning leiden. Dit is de triomf voor Mobutu en zo zal hij met zijn leger de politiek te Kinshasa bepalen. Met twee staatsgrepen zal hij de ± democratisch verkozen politici opzij schuiven, zelfs laten terechtstellen na het zgn. Pinkstercomplot.

Zo krijgen wij ook het juiste verhaal over de opgeblazen brug in Mutschascha en de onmenselijke behandeling van de Antwerpse ingenieur Vandersteen. Nadien volgen wij de uitingen van megalomanie, die iedere dictator schijnt te besmetten. Het wordt de stuwdam met waterkrachtcentrales op de Ingo. Dit huzarenstukje werd door Italiaanse specialisten tussen 1968 en 1972 gerealiseerd indrukwekkender dan de Assouandam, schrijft Walter Geerts.

Dit wordt gevolgd door een duizend achthonderd kilometers lange hoogspanningslijnen die de mijnen van Kolwesi van electriciteit moesten voorzien. Er volgen nog zijn "Witte Olifanten", meestal zonder groot economisch succes. Zo was er de mislukte lancering van de Otrac-Raket (eine billige Rakete) in 1978. Wel werden enkele pronkerige paleizen te Gwadolite opgericht.

En de verhalen gaan verder. Hoe kwam kardinaal Joseph Malula aan zijn einde? Hoe groot was de persoonlijke vriendschap van koning Boudewijn (Mwarra Kitoko) met Mobutu. Is hij wel de rijkste man ter wereld met kastelen, paleizen, plantages en andere eigendommen in verscheidene continenten, wel op 150 miljoen dollar geschat?

Al deze aspecten worden pittig beschreven om dan in decrescendo te eindigen, het aftakelen van Mobutu's rijk, zijn slepende ziekte (prostaatkanker), zijn afzetting en einde in Rabat.

Zeer interessant en vlotlezende geschiedenis van onze ex-kolonie met formaat 16,5 x 24 cm, 230 blz, kost deze Davidsfondsuitgave 22,5 Euro.

R.d.B.

K. Van Acker: Hoeders van de Volksgezondheid. Artsen en mutualiteiten tijdens het interbellum: het Antwerpse voorbeeld. Amsab-ISG, Gent, 2005

K. Van Acker: De oorlogsorde der Geneesheren: niet zomaar een orde. Tijdschr. voor Geneeskunde, 61, nr. 18, 1306-1309, 2005

Het gebeurt niet elke dag dat een emeritus hoogleraar kindergeneeskunde als het ware opnieuw promoveert in een andere tak van de wetenschap. Karel Van Acker legde zich daarop toe en schreef een merkwaardige geschiedenis van onze geneeskunde - artsenverenigingen en mutualiteiten - in de turbulente periode tussen de twee wereldoorlogen. Volgens hemzelf en de historici die hem begeleidden wordt daardoor een leemte opgevuld. Voor zijn studie consulteerde hij ondermeer het rijk archief van onze betreurde collega Rob de Beule (niet zonder enige moeite, want Rob was uiterst achterdochtig bij het uitlenen van zijn documentatie).

Tijdens de academische zitting in de promotiezaal van de Antwerpse Universiteit viel het referaat op van collega Guy Peeters, secretaris-generaal van de Socialistische Mutualiteiten. Die benadrukte de opvallende gelijkheid tussen de wrijvingen van vroeger en die van vandaag en betreurde de ondoorzichtige representativiteit van de artsensyndicaten evenals de opvallende financiële voorkeursbehandeling van de specialiteiten, waartoe de eerste syndicale leiders behoorden: de chirurgen (Dr.A. Wynen) en de anaesthesisten (Dr. M. De Brabanter).

Hartelijk proficiat aan Karel Van Acker voor dit indrukwekkend werk. Intussen zit deze 72-jarige collega niet stil en bereidt hij een nieuwe studie voor over de organisatie van onze geneeskunde tijdens de tweede wereldoorlog, waaronder de zogenaamde Oorlogsorde. Een gevoelig onderwerp, want het verzamelen van informatie roept hier en daar nog weerstanden op.

Op de inhoud van het boek komen we wellicht later terug, maar intussen kunnen we u de lectuur ten zeerste aanbevelen. Het boek is te verkrijgen bij hoger vermeld instituut: **Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis, Bagattenstraat 174, te 9000 Gent**, en kost nauwelijks 15 euro. Ook te bereiken per mail: **publicaties@amsab.be** Dr. Jan Gyselinck

Huldeadres aan Rob en Madeleine de Beule bij hun gouden huwelijksjubileum, door Dr. R. Lenaerts, in 2002

Inhoudsopgave jaargang 2005

VGV - VLAAMSE ACTIE	
Woord van de voorzitter	1
Advertentie VGV	25
<i>Zie ook de Nieuwsbrieven VGV</i>	
TENTOONSTELLINGEN	8,31
VGV-CULTUURAGENDA	24,56
GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE	
Vlaamse grieven bij rebelse nonnen... (Omer Steeno)	3
MUZIEKLEVEN IN VLAANDEREN	52
VARIA	
Nieuwssprokkels	5,27
Historische nota	42
BOEKBESPREKINGEN	13,41,83
PERSONALIA	22,55
ADVERTENTIES	7,18,21,26,32,40
HULDENUMMER DR ROBER DE BEULE	Nr. 6 november-december 2005

Dr. Rob de Beule en
Dr. Gui Celen in 2002
bij de meeting van het
Aktekomitee Vlaamse
Sociale Zekerheid.